

Skills Talents vakwedstrijden in het PTA

De vakwedstrijden van Skills Talents sluiten aan op de examenprogramma's en eindtermen van het vmbo. Om deze reden kunnen ze onderdeel uitmaken van het onderwijsprogramma van laatstejaarsleerlingen én onderdeel vormen van de afsluiting van hun vak of examen. Kortom: deze vakwedstrijden kunnen een toets of schoolexamen vervangen. Hiermee kan deelname aan Skills Talents een onderdeel vormen van het programma voor toetsing en afsluiting (PTA), waarbij effectief en volwaardig toetsingsmateriaal beschikbaar wordt gesteld.

Het examenprogramma uitgelegd

Leerlingen volgen onderwijs op grond van een examenprogramma. Voor elk vak is dit programma vastgesteld (zie www.examenblad.nl). Doel is dat leerlingen alle onderdelen van zo'n programma gevolgd moeten hebben, alvorens zij deel mogen nemen aan het centraal examen. Docenten beschikken daarnaast over de mogelijkheid om onderwerpen of lesstof aan het examenprogramma toe te voegen.

In het examenprogramma staat beschreven over welke vaardigheden leerlingen moeten beschikken aan het eind van hun opleiding. In het programma staat tevens precies welke exameneenheden in het centraal examen worden afgesloten (voor praktijkvakken het Centraal Schriftelijke Praktisch Examen (CSPE)). Eenheden die niet in het centraal examen aan de orde komen, moeten met een schoolexamen worden afgesloten.

Een school stelt zelf vast wanneer schoolexamens plaatsvinden. Er kan bijvoorbeeld gestart worden in leerjaar 3, maar dit hoeft niet. Een school kan besluiten om iedere toets mee te laten tellen als schoolexamen. Scholen zijn dus vrij hun eigen beleid te bepalen, zolang dit maar door middel van een PTA wordt gecommuniceerd met de leerlingen. Regel is wel dat het schoolexamen afgesloten moet zijn voor het centraal examen begint. Daarnaast moet voor aanvang van het centraal examen het cijfer van het schoolexamen vastgesteld zijn en bij de leerlingen bekend zijn.

Programma voor toetsing en afsluiting (PTA)

Voor het schoolexamen moet een school een Programma van Toetsing en Afsluiting vaststellen. Dit PTA moet bekendgemaakt worden aan de leerlingen (het mag bijvoorbeeld op de website van de school staan, als leerlingen maar weten waar ze het kunnen vinden).

Aan het PTA wordt de volgende eisen gesteld (artikel 31 lid 2 en 3 van het Eindexamenbesluit VO):

- Het bevoegd gezag van de school voor voortgezet onderwijs moet het PTA jaarlijks vóór 1 oktober vaststellen. Het PTA moet vóór 1 oktober aan de inspectie worden toegestuurd en aan de examenkandidaten worden verstrekt (dit mag ook een verwijzing naar een website zijn).
- Het PTA moet in elk geval betrekking hebben op het betreffende schooljaar.
- In het PTA wordt aangegeven welke onderdelen van het examenprogramma in het schoolexamen worden getoetst (dit staat aangegeven in het examenprogramma).
- Er moet instaan wat de inhoud is van de onderdelen van het schoolexamen.
- De wijze waarop het schoolexamen plaatsvindt moet zijn beschreven.
- De tijdvakken waarbinnen de toetsen van het schoolexamen aanvangen moet zijn aangegeven.
- De herkansing en de wijze van herkansing moet zijn beschreven.
- Regels voor de totstandkoming van het cijfer zijn in het PTA beschreven.

In één toets mogen meerdere vakken aan de orde komen (bijvoorbeeld het beroepsgerichte programma en Nederlands, Wiskunde of Natuurkunde). Toetsen mogen daarnaast ook samenwerkingsopdrachten zijn, zolang voor de start van het centraal examen iedere leerling voor elk vak waarin hij examen doet een schoolexamencijfer heeft en duidelijk is hoe dat cijfer tot stand is gekomen. Als een PTA eenmaal is vastgesteld, mogen er in het lopende schooljaar/of de periode waarin examen wordt gedaan **geen** wijzigingen meer worden aangebracht.

Skills Talents als onderdeel van het PTA

Skills Talents ontwikkelt wedstrijdopdrachten die scholen kunnen gebruiken als selectiemiddel. Dit om aan te wijzen welke leerlingen deel mogen nemen aan de Skills Talents wedstrijden. Aan de selectieopdrachten van Skills Talents kunnen alle leerlingen deelnemen. Dergelijke opdrachten kunnen dan ook een toets/schoolexamen voor iedereen vervangen. Deelname kan daarnaast ook verplicht gesteld worden. Het gaat immers om een 'gewone' toets. Belangrijk is wel dat bekend is over welk programma-onderdeel/exameneenheid de opdracht van Skills Talents gaat en waar de opdracht past in het programma van de leerlingen. U kunt dit terugvinden in de beschrijving van de betreffende Skills Talents wedstrijd.

Na de voorrondes van Skills Talents doen niet alle leerlingen meer mee aan de competitie. Er gaan immers maar drie leerlingen per vakrichting door naar de vakwedstrijden. Een school kan dan twee keuzes maken:

- Of de opdracht wordt door alle leerlingen gemaakt, de deelnemers aan de wedstrijd doen dat in het kader van het schoolexamen én de wedstrijd. Leerlingen die niet deelnemen aan de wedstrijd maken de opdracht alleen in het kader van hun schoolexamen.
- Of alleen de leerlingen die deelnemen aan de wedstrijd maken de opdracht in het kader van hun schoolexamen en alle andere leerlingen maken een andere (school)opdracht. In dat geval vervangt de Skills Talents opdracht een schoolexamen. De toets is dan facultatief: leerlingen die meedoen aan Skills Talents worden vrijgesteld van een toets op school. Leerlingen kunnen nog de keuze krijgen of de Skills Talents-opdracht wel of niet meetelt voor het schoolexamen. Als ze er voor kiezen dat de Skills Talents-opdracht niet meetelt voor het schoolexamen, dan moeten ze een vervangende (reguliere) schooltoets maken.

Omdat in een Skills Talents-opdracht (maar ook in een praktische opdracht of CSPE) vaardigheden worden getoetst, speelt geheimhouding van opdrachten geen rol. De score van de Skills Talents-opdracht kan worden bepaald met behulp van het internationaal beproefde CIS beoordelingssysteem, dat ook wordt gehanteerd tijdens WorldSkills competities (wereldkampioenschappen voor beroepen). Kiest een school ervoor de Skills Talents opdracht mee te laten tellen als onderdeel van het schoolexamen, dan moet de score omgezet worden in een cijfer.

Voorbeeld PTA

	Periode	Omschrijving	Soort toets	Weging	Herkansing	Opmerkingen
Voorbeeld 1	Leerjaar 3	Deelname aan Skills Talents-selectieopdracht onderdeel Bouw	Praktische opdracht	X keer	Ja/nee	Deelname aan de opdracht is verplicht
Voorbeeld 2	Leerjaar 4	Deelname aan Skills Talentswedstrijd Zorg & Welzijn	Praktische opdracht	X keer	Nee	Leerlingen die niet aan de Skills Talents-wedstrijd deelnemen, moeten de selectieopdracht maken in het kader van het schoolexamen
		Zorg & Welzijn	Praktische opdracht	X keer	Nee	
Voorbeeld 3	Leerjaar ?	Deelname aan Skills-wedstrijd ICT	Praktische opdracht	X keer	Nee	Leerlingen die deelnemen aan de Skills Talents-wedstrijd bepalen zelf of de resultaten van de wedstrijd meetelen als schoolexamen. Kiezen ze ervoor het resultaat niet mee te laten tellen, dan moeten ze de opdracht in het kader van het schoolexamen maken
		ICT	Praktische opdracht	X keer	Ja	

Aanvullende info of aanvraag lesmateriaal

Mocht u na het lezen van deze uitleg nog vragen hebben, dan kunt u contact opnemen met Cleo Verplancke verplancke@skills-netherlands.nl. Indien u lesmateriaal wilt aanvragen (selectieopdrachten, beoordelingen CIS, oefenmateriaal, handboeken of beschrijvingen) dan kunt u eveneens contact opnemen met Cleo Verplancke.